

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський університет імені Бориса Грінченка
Освітня програма	2773 Право
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	081 Право

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2773
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Жукевич Ігор Васильович, Музика Вікторія Віталіївна, Сокурєнко Олександр Михайлович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.04.2021 р. – 07.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2021/081_vidomosty.pdf
Програма візиту експертної групи	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2021/081_program.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 08 «Право» враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та вітчизняного досвіду. В цілому дана ОП відповідає місії та стратегії ЗВО. Чисельність та якісний склад випускової кафедри, група забезпечення ОП, проектна група, НПП, які забезпечують підготовку здобувачів, в цілому відповідають чинним вимогам. Результати акредитаційної експертизи засвідчили, що структура та зміст ОП «Право» за ОР «Бакалавр» мають суттєві фундаментальні недоліки за 2 та 8 критеріями, які можуть бути усунуті в однорічний строк. На думку експертної групи підстав для відмови у акредитації немає. ОП «Право» за ОР «Бакалавр» має перспективи для подальшої реалізації, розвитку та удосконалення.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Позитивним є той факт, що всі навчально-методичні матеріали (робочі програми навчальних дисциплін, лекції та інші матеріали) розміщуються в системі дистанційного доступу до навчальних матеріалів Київського університету імені Бориса Грінченка на платформі moodle, що є систематизованим та зручним в користуванні здобувачами вищої освіти. Електронізація освітнього процесу за цією ОП, на думку ЕГ, є гарною практикою. На даній ОП високий рівень інтернаціоналізації викладачів, що підтверджено договорами про співпрацю, участю у міжнародних дослідницьких проектах, участі у грантових заявках, проходженням міжнародного стажування, участю у міжнародних конференціях. Позитивною практикою в ЗВО за ОП «Право» є належний рівень преміювання НПП, а кращою практикою є електронна система «Е-портфоліо».

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

На ОП «Право» за ОР «Бакалавр» не в достатній мірі залучаються як здобувачі вищої освіти, так і роботодавці до процесу її перегляду. Чинна ОП потребує перегляду в частині збільшення кількості кредитів з фундаментальних навчальних дисциплін (конституційне право, кримінальне право, адміністративне право, адміністративне судочинство, цивільне право). Робочі програми навчальних дисциплін потребують оновлення та приведення до відповідності ОП «Право» за ОР «Бакалавр» в частині визначення компетентностей та програмних результатів навчання, а також оновлення навчальної літератури. Вибірковість навчальних дисциплін через блокову систему не знайшла обґрунтованості з боку ЗВО щодо її запровадження та реалізації і не сприяє достатній індивідуальній освітній траєкторії здобувачів вищої освіти в Київському університеті імені Бориса Грінченка на ОП «Право» за ОР «Бакалавр». Відсутня академічна відповідність НПП за деякими професійними дисциплінами, які вони викладають. Негативним фактом на ОП є приховування випадку конфліктної ситуації між здобувачем вищої освіти та викладачем за даною ОП. Рекомендовано проводити роз'яснювальну роботу, як серед здобувачів вищої освіти так і серед НПП ОП «Право» стосовно основних принципів Положення про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки та проводити попереджувальні заходи щодо уникнення таких ситуацій.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньої програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право» (далі за текстом – ОП), що реалізується у Київському університеті імені Бориса Грінченка (далі – КУ ім. Б.Грінченка) визначено, як сприяння особистісному та професійному розвитку успішної особистості шляхом удосконалення її природних здібностей, розкриття потенціалу та формування життєвих компетентностей, а також підготовка фахівців, які володіють фундаментальними і професійними знаннями та розвиненими практичними навичками роботи у сфері права, готових до подальшого саморозвитку та професійного зростання,

формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері права з розумінням природи і змісту його основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин. Місією КУ ім. Б.Грінченка та ОП є служити людині, громаді, суспільству, що закріплена в Стратегії (програмі) розвитку Університету на 2018-2022 р.р. (<https://tinyurl.com/kubg-strat>). Візією є інноваційний лідер з високою корпоративною культурою, актуальною освітою та наукою і постійним прагненням досконалості. У вказаному документі місія КУ ім. Б.Грінченка деталізується стратегічними цілями та конкретними завданнями у п'яти основних напрямках: розвиток Університету як простору вільних особистостей, об'єднаних спільними корпоративними цінностями і культурою лідерства-служіння, гідного присвоєння статусу "національний"; забезпечення максимального сприяння розвитку здобувачів вищої освіти як свідомих і відповідальних громадян, цілісних та культурних особистостей, конкурентоспроможних професіоналів та лідерів; здійснення переходу до моделі інноваційного університету, науково-освітнього HUB-закладу системи столичної освіти, спроможного забезпечити підготовку, розвиток і підвищення кваліфікації конкурентоспроможних професіоналів у різних сферах діяльності; входження Університету до ТОП-25 кращих університетів України за основними показниками діяльності; створення передумов для участі Університету у світових рейтингах. Аналіз та співставлення викладених положень дозволяє зробити висновок про відповідність цілей ОП місії та стратегії КУ ім. Б.Грінченка. Щодо чіткості формулювання цілей ОП то вони сформульовані чітко і коректно, а також узгоджуються з Стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право» затвердженого і введеного в дію наказом МОН України від 12.12.2018 р. № 1379. Особливістю освітньої програми, що акредитується є те, що даний ЗВО є комунальним закладом освіти. У зв'язку з цим, фокус ОП в першу чергу зорієнтований на підготовку фахівців потреб громади м. Києва, а саме фахівців за спеціальністю 081 «Право» ОР «Бакалавр» з акцентом комунального сектора та правового забезпечення суб'єктів господарювання.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Формулювання цілей та ПРН за ОП, що акредитується, відбувається з урахуванням позицій здобувачів, таких стейкхолдерів, як управління (Центром) надання адміністративних послуг Оболонської районної в м. Києві державною адміністрацією, Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у місті Києві, Другим Київським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги тощо (на запит ЕГ документ завантажено в систему під назвою «відповідь на п. 10 на запит від 01.04.2021 р.»). Під час спілкування зі здобувачами на фокус-групах ЕГ було встановлено, що реального залучення здобувачів до оновлення освітньої програми «Право» не було. Так, дане питання не розглядалося на засіданні студентського самоврядування факультету права та міжнародних відносин (<https://cutt.ly/cvqu5E8>). Також, на засіданнях кафедри публічного та приватного права (протоколи № 11 від 24.04.2020 р. та № 2 від 17.09.2020) де обговорювалося питання стосовно змін до ОП «Право» не залучалися ні здобувачі вищої освіти, ні роботодавці (на запит ЕГ документ завантажено в систему під назвою «відповідь на п. 14 на запит від 01.04.2021 р.»). На запит ЕГ було надано опитувальник роботодавців (на запит ЕГ документ завантажено в систему під назвою «відповідь на п. 1 на запит від 06.04.2021 р.») та протоколи зустрічей через засоби інтернет-зв'язку з роботодавцями (на запит ЕГ документ завантажено в систему під назвою «відповідь на п. 12 на запит від 01.04.2021 р.») де обговорювалися пропозиції щодо виключення з ОП таких освітніх компонентів, як «Переддипломна практика» та «Захист бакалаврського проекту», також була пропозиція стосовно збільшення кількості кредитів на «Виробничу практику», а також змінено назву освітнього компоненту «Атестаційний екзамен з галузей права». Крім того, врахування думки окремих роботодавців відображено у їх рецензіях на програму, що акредитується (рецензії завантажені до системи при формуванні відомостей самооцінювання ОП), зокрема відгуки та рецензії Бутенка А.П., Литвина І.І., Мосьондз С.О., та інших. Проте, рецензії не містять пропозицій по вдосконаленню ОП. Врахування позицій здобувачів та інших стейкхолдерів відбувається частково шляхом аналізу та обговорення на засіданнях кафедри результатів відповідних опитувань, що було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами, науково-педагогічним складом та роботодавцями. Рекомендовано обговорювати питання щодо змін до ОП на засіданнях студентського самоврядування факультету права та міжнародних відносин, залучати до засідання кафедри публічного та приватного права здобувачів вищої освіти та роботодавців при обговоренні таких питань. Не зрозуміло чому оновлену ОП «Право» за ОР «Бакалавр» було розглянуто на засіданні Вченої ради Університету 24 вересня 2020 р., а вступила в дію вона з 01 вересня 2020 р., тобто вступає в дію до її затвердження. Хоча питання оновлення інших ОП в Університеті відбувалося на засіданнях Вченої ради 25 червня 2020 р. та 27 серпня 2020 р. (<https://cutt.ly/lvquXog>)

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз ОП демонструє, що під час її розробки враховано тенденції розвитку спеціальності, галузевий та регіональний контекст, а також досвід подібних вітчизняних освітніх програм. Зокрема, про врахування тенденцій розвитку спеціальності та досвіду подібних вітчизняних освітніх програм можуть свідчити закріплення в ОП таких РН: РН 18 «Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи»; РН 19 «Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права»; ПРН 21 «Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки» тощо. Галузевий та регіональний контекст ОП враховано через орієнтацію ОП на потреби ринку праці у м. Києві так як цей ЗВО є комунальним закладом освіти. Цілі та програмні РН сформульовані таким чином, щоб випускники

отримали базові знання та навички необхідні для майбутньої роботи у органах місцевого самоврядування, що функціонують як у м. Києві так і на всій території України, а також сформованих ОТГ внаслідок реформи децентралізації в Україні. Особливістю ОП є її практична орієнтованість. Так, серед усіх освітніх компонентів даної ОП практики складають 37,5 кредитів ЄКТС, яку здобувачі вищої освіти проходять в різних суб'єктах правовідносин (наприклад, виконавчі, самоврядні органи, місцеві органи влади, підприємства тощо).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП, що реалізується в КУ ім. Б.Грінченка, розроблена та затверджувалася у 2017 р. зі змінами у вересні 2020 р. На момент затвердження ОП у 2017 р. стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право» затверджено не було. Після прийняття відповідного стандарту в грудні 2018 р. виникла необхідність в приведенні ОП до вимог стандарту. Так, наказом МОН України від 12.12.2018 р. № 1379 відповідний Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право» затверджено і введено в дію. В вересні 2020 р. було прийнято зміни до ОП 2017 р. та затверджено нову редакцію ОП «Право» відповідно до вимог Стандарту (<https://cutt.ly/3vqiVpS>). Порівняння ПРН за ОП та РН визначених стандартом дозволяє зробити висновок про те, що вони змістовно співпадають. Крім того, передбачено досягнення й інших, не передбачених Стандартом, додаткових результатів навчання відповідно до обраного тематичного блоку ОП: блок «Правове забезпечення комунального врядування» - ДПР-1 вміння проводити юридичний аудит правового регулювання у сфері місцевого самоврядування в Україні; ДПР 2 вміння використовувати знання у сфері правового регулювання у сфері місцевого самоврядування в Україні для вироблення правових позицій щодо захисту прав, свобод, інтересів осіб; блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання» - ДПР 3 вміння ідентифікувати та оцінювати юридичні ризики у сфері діяльності суб'єктів господарювання та виробляти алгоритм нівелювання таких ризиків чи їх суттєвого зниження; ДПР 4 вміння обґрунтовувати оптимальні моделі юридичного супроводу суб'єктів. ОП «Право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти 2020 р. відповідає 6 рівню НРК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО. В процесі створення та реалізації ОП достатньо враховуються позиції та потреби заінтересованих сторін. В ОП враховано тенденції розвитку спеціальності, галузевий та регіональний контекст, а також досвід подібних вітчизняних освітніх програм. ПРН за чинною ОП відповідають затвердженому стандарту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Не в достатній мірі залучаються здобувачі вищої освіти. Рекомендації : 1) інтенсивніше інформувати та залучати представників судових, правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування, а також здобувачів вищої освіти до проектування та формування цілей освітньої програми; 2) оскільки за цією ОП ще не було випуску, доречно в майбутньому включити перших випускників у робочу групу з її перегляду

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Констатовано загальну відповідність критерію щодо проектування та цілей освітньої програми. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які визначаються в основному з урахуванням позицій та потреб заінтересованих осіб. При цьому враховані тенденції розвитку в сфері права, ринку праці, регіонального контексту міста Києва, а також досвіду використання аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Оновлена ОП відповідає вимогам Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право», що затверджений Наказом МОН України від 12.12.2018 р. № 1279. Виявлені недоліки не є суттєвими і

стосуються, переважно, необхідності інтенсивніше залучати представників різних органів та здобувачів вищої освіти до формування цілей освітньої програми та програмних результатів навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої програми, що акредитується, становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає положенням ч. 4 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та чинному стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/KvqlBsX>). З них 180 кредити ЄКТС (75 % від загального обсягу освітньої програми) відведено на вивчення обов'язкових дисциплін та 60 (25 % від загального обсягу освітньої програми) – на вивчення вибіркових дисциплін, що корелюється з положеннями п. 15 ч. 1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту». Крім того, 37,5 кредитів ЄКТС відведено для практичної підготовки здобувачів вищої освіти, 180 кредитів ЄКТС спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, що відповідає встановленим Стандартом вимогам.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має не зовсім чітку структуру. ОП «Право» містить два вибіркові тематичні блоки «Правове забезпечення комунального врядування» та «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання», що повністю дублює дві спеціалізації до внесення змін в ОП. Вибірковість через призму блоковості не в повній мірі сприяє індивідуальній освітній траєкторії здобувачів освіти. Доцільно було б сформувати каталог вибіркових освітніх компонентів фахового спрямування та каталог вибіркових освітніх компонентів загального спрямування. У зв'язку з цим, вибір через блоковість не слід вважати дієюю вибірковістю для здобувачів вищої освіти. Аналіз матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП підтверджує, що в загальному освітні компоненти повинні досягати заявлених цілей та програмних результатів навчання за ОП 2020 року. Проте, експертною групою встановлено, що такі фундаментальні дисципліни, як конституційне право, кримінальне право, адміністративне право, адміністративне судочинство вивчаються лише за один семестр, що не дозволяє досягти певних результатів навчання. Важливість даних дисциплін підтверджується тим, що відповідно до стандарту та ОП «Право» закріплено СК-7 «Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин .....». Зміст робочих програм обов'язкових навчальних дисциплін містить список застарілої літератури. ЗК 05 «Здатність спілкуватися іноземною мовою» забезпечується таким освітнім компонентом як «Іноземна мова», що викладається лише на 1 курсі. На сьогоднішній день знання іноземної мови, на рівні спілкування, для фахівців зі спеціальності 081 «Право» є невід'ємною складовою, а тому було б доцільно передбачити вивчення іноземної мови на старших курсах (3 чи 4 курс), що дало б змогу підняти рівень іноземної мови у випускників за даною ОП, а також сприятиме успішному проходженню Єдиного вступного іспиту з іноземної мови при вступі до магістратури. В процесі експертизи встановлено низку невідповідностей між матрицями ОП та робочими програмами відповідних навчальних дисциплін. Наприклад, в робочих програмах навчальних дисциплін адміністративне право, кримінальне право, навчальній практиці (всі робочі програми розміщені у додатку 1 до відомостей СО «Таблиця 1. Інформація про обов'язкові компоненти ОП») передбачено одні компетентності та результати навчання, а в ОП «Право», що є оновленою в 2020 р. інші компетентності та програмні результати навчання. Подібна ситуація у більшості робочих програмах навчальних дисциплін. Експертною групою було встановлено, що в ЗВО відсутня практика розроблення та впровадження в освітню діяльність силабусів з навчальних дисциплін, запровадження яких є правом Університету (автономія ЗВО). Разом з тим, експертною групою рекомендовано розробити та впровадити силабуси в освітній процес, що дало б змогу здобувачам вищої освіти більш простіше ознайомлюватися з основною інформацією за тим чи іншим ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Предметна область спеціальності 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти визначена Стандартом вищої освіти через об'єкт, цілі вивчення, теоретичний зміст, методи, методики та технології, а також інструменти та обладнання, що застосовується в процесі навчання за спеціальністю. В освітній програмі, що акредитується, предметна область визначена метою та основним фокусом освітньої програми, що корелюються з положеннями, встановленими відповідним Стандартом. Конкретні методи та методики, а також інструменти та обладнання, що застосовуються в процесі навчання за спеціальністю, містяться в робочих програмах окремих освітніх компонентів. До змісту освітньої програми включено освітні компоненти, які відповідають предметній області спеціальності «Право», які у поєднанні з іншими освітніми компонентами забезпечують набуття визначених освітньою програмою загальних і фахових компетентностей та досягнення відповідних програмних результатів навчання.

Разом з тим, за окремими фундаментальними навчальними дисциплінами (конституційне право, кримінальне право, адміністративне право, адміністративне судочинство) було б доцільно збільшити кількість кредитів на їх вивчення.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ОП передбачає можливість вибору здобувачами освіти навчальних дисциплін. Процедура забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін передбачена Положенням про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами Університету (<https://tinyurl.com/kubg-select>). ОП та навчальний план передбачають можливість блокового вибору навчальних дисциплін, що не слід вважати дієвим механізмом вибірковості для здобувачів вищої освіти. Разом з тим, здобувачі мають можливість обрати третій блок, який формується виключно з загального каталогу навчальних дисциплін, що не є логічним, адже в такому разі здобувач не буде обирати ті дисципліни, які визначають фокус даної ОП. Так, як акцент ОП, що акредитується є підготовка фахівців для органів місцевого самоврядування, то було б доцільно передбачити блок вибіркових фахових дисциплін (з акцентом на особливості даної ОП), а також каталог з кошиком загальних навчальних дисциплін. Каталог вибіркових дисциплін формується щороку з оновленням не менш ніж на 30%. Перелік вибіркових дисциплін формується робочими групами, очолюють які відповідно до наказу ректора директори інститутів та декани факультетів. Крім того, відповідно до п. 2.4.2 вищеназваного положення формування навчальних груп здійснюється з розрахунку, що мінімальна чисельність здобувачів вищої освіти у них становить 12 (15) осіб для груп на спеціалізовані блоки навчальних дисциплін та 25 осіб на дисципліни вільного вибору (загальний каталог).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Чинна ОП передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти як окремі обов'язкові так і вибіркові освітні компоненти у формі різних видів практики в обсязі 37,5 кредитів ЄКТС протягом 4 років навчання (згідно стандарту – не менше 10 кредитів). Процедура організації та проведення практики визначена Робочими програмами практик для підготовки на першому (бакалаврському) освітньому рівні здобувачів вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 08 «Право» (розміщена у додатку 1 до відомостей СО «Таблиця 1. Інформація про обов'язкові компоненти ОП»). Разом з тим програми вибіркових практик «Правове забезпечення комунального врядування» та «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання» є програмами практик зі спеціалізації (хоча ОП та навчальний план не передбачає спеціалізації). У зв'язку з цим рекомендовано оновити програми практик. Визначені програмою бази практики відповідають профілю ОП, а саме: адвокатські об'єднання, юридичними компаніями тощо (договори завантажені до системи на запит ЕГ відповідь ЗВО під назвою п. 1 на запит від 01.04.2021 р.). Разом з тим, не було встановлено співпрацю з судовими органами, органами прокуратури та нотаріальними конторами. У зв'язку з цим необхідно посилити співпрацю з такими практичними органами в частині сприяння проходження стажування здобувачами вищої освіти на даній ОП та налагодження контактів для подальшого працевлаштування випускників. З урахуванням наведеного можна констатувати, що організація практичної підготовки дозволяє забезпечити здобуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В процесі навчання за ОП «Право» здобувачі вищої освіти мають можливість набувати низки соціальних навичок, які є необхідними для здійснення професійної діяльності. В ПРН включено набуття таких основних соціальних навичок: визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (РН-1); здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання (РН-2); проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН-3); формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми (РН-4); вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію (РН-10); володіти базовими навичками риторики (РН-11); доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло (РН-12); пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту (РН-13) тощо. Набуття соціальних навичок (soft skills) в межах ОП здійснюється в процесі реалізації як обов'язкових так і вибіркових компонентів, а також позанавчальних заходів спрямовані на формування соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/hvwebHv>) навчальне навантаження повного навчального року становить 60 кредитів ЄКТС. Відповідно до вищезазначеного положення розподіл навчальних годин між лекціями, семінарськими, практичними, лабораторними заняттями та консультаціями, а також між тижнями теоретичного навчання є прерогативою Університету. При цьому максимальне тижневе аудиторне навантаження не повинно перевищувати для здобувачів вищої освіти, які здобувають ступінь бакалавра – 30 годин. Відповідно до навчальних планів ці вимоги ЗВО дотримуються і навчальне навантаження здобувачів денної форми навчання складає 30 годин на тиждень у кожному семестрі. Всього на вивчення відповідних навчальних дисциплін відведено 240 кредитів. Частка аудиторної роботи складає 4137 год. (57%), а самостійної – 3063 години (43%). 37,5 кредитів ЄКТС відведено на різні види практик, 1,5 кредита ЄКТС – на атестаційний екзамен з галузей права. З огляду на вищевикладене є підстави для висновку що фактичне навантаження здобувачів дозволяє забезпечити досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою за ОП «Право» не здійснюється. Разом з тим в ЗВО відсутній документ щодо унормування питань стосовно дуальної форми навчання. У зв'язку з цим необхідно розробити та прийняти положення, яке буде врегульовувати питання пов'язані з порядком організації та проведення дуального навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти. В процесі навчання за аналізованою ОП здобувачі вищої освіти набувають низки соціальних навичок, які є необхідними для здійснення професійної діяльності. Практична підготовка відбувається лише на базах практики, що відповідають профілю ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Обсяг кредитів які виділені на фундаментальні навчальні дисципліни ОП “Право” ОР “бакалавр” не дозволяє досягти результатів навчання за даною ОП. У зв'язку з цим чинна ОП потребує перегляду в частині збільшення кількості кредитів на такі фундаментальні дисципліни, як: конституційне право, кримінальне право, адміністративне право, цивільне та сімейне право, адміністративне судочинство. Робочі програми навчальних дисциплін потребують оновлення та приведення до відповідності ОП «Право» в частині визначення компетентностей та програмних результатів навчання, а також оновлення рекомендованої літератури. Рекомендовано розробити та запровадити силабуси по навчальних дисциплінах. Також, рекомендовано запровадити вивчення іноземної мови на старших курсах (3 чи 4 курс) з метою набуття такого результату, як здатність спілкуватися іноземною мовою. Вибірковість через призму блоковості не сприяє достатній індивідуальній освітній траєкторії здобувачів освіти. Рекомендовано розробити каталог вибіркових дисциплін згідно якого студенти матимуть можливість обирати дисципліни на власний розсуд без прив'язки до тематичних блоків, що сприятиме більшій індивідуальній освітній траєкторії здобувачів вищої освіти. Необхідно розробити та прийняти документ стосовно порядку організації та проведення дуального навчання в ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП потребує перегляду в частині збільшення кількості кредитів ЄКТС для фундаментальних навчальних дисциплін з метою досягнення відповідних результатів навчання та відповідних компетентностей. Робочі програми окремих навчальних дисциплін потребують перегляду їх змісту в частині приведення у відповідність до оновленої ОП «Право» (програмні результати навчання та компетентності) та оновлення літератури. Вибірковість навчальних дисциплін через блокову систему не знайшла достатнього обґрунтування з боку ЗВО. Також, рекомендовано розробити документ стосовно порядку організації та проведення дуального навчання в ЗВО, що сприятиме унормуванню даного питання. За результатами вивчення матеріалів та проведених зустрічей з менеджментом ЗВО та науково-педагогічними працівниками є підстави вважати, що зазначені недоліки є суттєвими, але вони можуть бути усунені в однорічний строк.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання на відповідну ОП оприлюднюються на офіційному веб-сайті Київського університету ім. Бориса Грінченка. Відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році було затверджено Правила прийому на навчання до Київського університету імені Бориса Грінченка у 2021 році та оприлюднені у визначеному ЗВО порядку на сайті університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2021/PP/1_PP_2021.pdf). Вони є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. Вимогам наказу МОН України «Про затвердження Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році» від 15.10.2020 р. № 1274 правила прийому відповідають. Окрім офіційного сайту правила прийому доводяться до відома вступників під час профорієнтаційної роботи. Така процедура оприлюднення правил прийому у ЗВО є щорічною. При оприлюдненні Правил прийому на наступний рік попередні Правила з сайту вилучаються. Організація прийому вступників здійснюється приймальною комісією, яка функціонує на основі Положення про приймальну комісію Університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_9/protokol_11_17.12.2020.pdf).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому до Університету є загальним для усіх освітніх програм. В той же час, передбачаються і деякі особливості для вступу на освітню програму, що акредитується. Так, додатком 3 до Правил прийому до Університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2021/PP/1_PP-2021-d-03.pdf) передбачено перелік сертифікатів ЗНО, які необхідні для вступу на освітню програму «Право»: Українська мова та література (вага балу – 0,3); Історія України (вага балу – 0,4); Математика або Іноземна мова (вага балу – 0,2). Вага балу свідоцтва про повну загальну середню освіту – 0,1. Мінімальний бал для вступу на освітню програму встановлено на рівні 100 балів. Також, затверджено мінімальний бал сертифіката ЗНО при вступі на спеціальність «Право»: Українська мова та література та Історія України – 120 балів; Математика або Іноземна мова – 100 балів. Правилами прийому також затверджено мінімальний конкурсний бал вступника на дану спеціальність, який становить 140 балів, що відповідає Умовам прийому. У зв'язку з тим, що Київський університет імені Бориса Грінченка є комунальним закладом вищої освіти, то вступ на освітню програму «Право» можливий, як на навчання за регіональним замовленням так і за кошти фізичних або юридичних осіб. Правилами прийому передбачено вступ на дану ОП на основі ОКР «молодший спеціаліст» на 2 курс (не споріднена спеціальність – Додаток № 4 (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2021/PP/1_PP-2021-d-04.pdf)) так і на 3 курс (на основі диплому за спеціальністю «Право» - Додаток № 6 (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2021/PP/1_PP-2021-d-06.pdf)). Під час вступу на такі конкурсні пропозиції необхідно пред'явити результати двох сертифікатів ЗНО (українська мова та література і другий будь-який предмет), а також скласти фаховий іспит в Університеті. Разом з тим, програми іспитів на 2 курс (<https://cutt.ly/4vogW6r>) не оновлювалися та не враховують змін законодавства (наприклад «Кримінальне право»). Також, не зрозуміла логіка включення кола питань до фахового іспиту на 2 та 3 курси, адже з деяких дисциплін вона дублюється (наприклад «Адміністративне право»), а по інших повторюється лише частково. У зв'язку з цим, рекомендовано переглянути програми фахових випробувань, як на 2 так і на 3 курси за спеціальністю 081 «Право» ОП «Право» ОР «бакалавр» на основі ОКР «молодшого спеціаліста».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності, регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.2017.pdf), Правилами прийому (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2021/PP/1_PP_2021.pdf), Положенням про порядок

реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_12/polozh_839_22.12.2018.pdf). Так, відповідно до розділу VII Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка, процедура перезарахування передбачає звернення здобувача вищої освіти з відповідною заявою до випускової кафедри, після чого колектив кафедри розглядає дане питання та приймає рішення про перезарахування відповідних дисциплін. Рішення кафедри про визнання (зарахування) результатів навчання, кредитів оформлюється протоколом, який передається до навчального відділу факультету права та міжнародних відносин. На підставі рішення випускової кафедри Університет у встановленому порядку приймає рішення щодо допуску здобувача освітнього ступеня бакалавра (магістра) до подальшого навчання з визнаними результатами навчання, кредитами. Академічна різниця, за індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти, визначається Університетом і не повинна перевищувати 10 кредитів ECTS. Не встановлено випадків участі здобувачів цієї ОП у програмах академічної мобільності міжнародного характеру. Натомість на даній ОП були випадки визнання результатів навчання в інших ЗВО України.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО передбачає можливість визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті та регламентує це у Положенні про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/dkwPEpW>). У межах частини дисциплін вільного вибору здобувачам можуть зараховуватися кредити та результати навчання, які вони здобули під час занять на відкритих навчальних онлайн курсах (МООС, зокрема Prometheus, Coursera, Edex, CHAN Academy) з отриманням відповідних сертифікатів. Рішення про зарахування кредитів і результатів навчання приймається випусковою кафедрою. Для розгляду зазначеного питання здобувачі повинні подати до навчального відділу заяву разом із сертифікатом, що підтверджує факт і результати навчання. За бажанням студентів додатково опановані дисципліни (модулі) можуть бути включені до їх індивідуальних навчальних планів. Разом з тим, в ЗВО не має окремого документа про визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті. У зв'язку з цим рекомендовано розробити та затвердити такий документ, що буде детально регулювати коло питань стосовно визнання та перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Під час акредитації було встановлено, що за освітньою програмою, що акредитується, прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень й оприлюднені на офіційному веб-сайті КУ ім. Бориса Грінченка. Відповідними нормативними документами Університету визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти. Такі правила застосовуються під час провадження освітньої діяльності за освітньою програмою «Право» ОР «бакалавр».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Під час провадження освітньої діяльності за освітньою програмою «Право» відсутня практика залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності міжнародного характеру. З урахуванням цього, рекомендується активізувати роботу Університету щодо залучення здобувачів до програм академічної мобільності міжнародного характеру. Встановлено, що Програми вступних випробувань для вступу на 2 та 3 курси на основі ОКР «молодший спеціаліст» на даній ОП не відповідають чинному законодавству та не враховують особливостей чотирирічного навчального плану. У зв'язку з цим, рекомендовано оновити та затвердити Програми вступних випробувань для вступу на 2 та 3 курси на основі ОКР «молодший спеціаліст» на дану ОП. Також, в ЗВО не має окремого документа про визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті. У зв'язку з цим рекомендовано розробити та затвердити такий документ, що буде детально регулювати коло питань стосовно визнання та перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Встановлено загальну відповідність ОП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» Критерію 3. Правила прийому на навчання, а також правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Виявлені недоліки не є суттєвими та стосуються відсутності практики залучення здобувачів вищої освіти до академічної мобільності міжнародного характеру та відсутності окремого документа про визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання на ОП «Право» за ОС «бакалавр» здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (надалі - КУБГ) (<https://cutt.ly/mvob2gx>). Під час спілкування з викладачами та здобувачами було встановлено, що методи та форми навчання, які використовуються викладачами на ОП, дозволяють ефективно досягати більшості програмних результатів навчання, особливо обов'язкових передбачених Стандартом вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр». Разом з тим, з фундаментальних дисциплін, як от кримінальне, адміністративне, цивільне та конституційне право доцільно було б збільшити кількість кредитів ЄКТС на їх вивчення з метою повноцінного засвоєння матеріалу та досягнення цілей та ПРН по ОП «Право». На ОП «Право» за ОС «бакалавр», в КУБГ на належному рівні реалізовано дистанційне навчання, матеріали якого розміщені в системі дистанційного доступу до навчальних матеріалів на платформі moodle. За результатами аналізу змісту ОП, навчального плану та робочих програм навчальних дисциплін відповідних освітніх компонентів встановлено, що обрані форми та методи навчання, загальні положення щодо яких відображені у «Метод. рекомендаціях з розроблення робочих програм навчальних дисциплін» (<https://cutt.ly/7vonFzI>) безпосередньо відображені у змісті робочих програм навчальних дисциплін за ОП. Зокрема, з огляду на мету ОП «Право» «підготувати фахівців, які володіють фундаментальними та професійними знаннями та розвиненими практичними навичками у сфері права, готових до подальшого саморозвитку та професійного зростання», то у змісті відображені відповідні ОК, як-то: «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Адміністративне право України», «Кримінальне право України», «Кримінальне процесуальне право України», «Цивільне право України» «Цивільне процесуальне право України» тощо. Співставлення форм та методів навчання в рамках відповідної ОК з ПРН підтверджує коректність підбору кожної з них в межах змісту ОП, при цьому використані форми та методи навчання в межах ОК обов'язкової складової ОП надають можливість досягнути всіх визначених нею ПРН. Зазначений висновок впливає із аналізу експертною групою Таблиці 3. Матриці відповідності. Підбір форм та методів навчання містить ознаки студентоцентризму. У межах забезпечення дистанційної форми навчання ЗВО підбрано використання інформаційно-пошукової систем moodle, яка надає можливість доступу здобувачеві до навчально-методичного забезпечення відповідної ОК та результатів оцінювання власних навчальних здобутків, а також отримання відповідної консультативної допомоги від викладачів. Наведені факти продемонстровані в рамках зустрічей фокус-груп зі здобувачами вищої освіти. З метою налагодження взаємозв'язку з цього питання зі здобувачами до їх анкетування не внесено питання щодо форм та методів (п. 2 запиту ЕГ від 01.04.2021р), які можна було б конкретизувати в частині надання переваги відповідним методам та формам з огляду на зміст навчальної дисципліни.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Цілі, зміст та програмні результати навчання, а також порядок та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів ОП визначаються шляхом розміщення їх на сайті факультету права та міжнародних відносин КУБГ в робочих програмах навчальних дисциплін (<https://fpmv.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/2016-06-17-09-49-17/navchalno-metodychna-robota/robochi-prohramy-navchalnykh-dystsyplin.html#pravo-pershyyi-bakalavrskiy-riven>). За інформацією, викладачів та здобувачів вищої освіти, на першому занятті, перед початком вивчення кожної дисципліни до відома здобувачів доводиться інформація щодо форм і методів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Зокрема, на сторінці сайту факультету є доступ до 69 робочих програм навчальних дисциплін, які розміщені по курсах, а зокрема I,II,III,IV курси з обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів. Усім учасникам освітнього процесу доступні робочі програми навчальних дисциплін на сайті кафедри, а також в системі дистанційного навчання, тобто інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів є публічною, відкритою і дозволяє нею вільно користуватися. Проте, рекомендовано спростити робочі програми навчальних дисциплін, які розроблено по змістовних модулях навчальних дисциплін, оскільки вони є об'ємними за змістом.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

На зустрічах зі здобувачами вищої освіти та викладачами експертна група встановила, що навчання і наукові дослідження здобувачів освіти реалізуються через їх участь у наукових конференціях, круглих столах, публікаціях тез доповідей конференції, участі у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт, виконанням курсових робіт, участі в роботі наукових гуртків. Залучення здобувачів вищої освіти до наукової складової носить системний характер. Так під час спілкування із НПП та студентами було встановлено, що було опубліковано 90 студентських тез доповідей/статей, 30 студентів взяли участь у III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Наукові розвідки з актуальних проблем публічного та приватного права», 24 квітня 2020 р., за результатами доповіді видано тези їхніх доповідей, 5 студентів брали участь у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт, 11 студентів взяли участь у круглому столі «Проблеми сучасної юриспруденції очима здобувачів вищої юридичної освіти», 29 травня 2020 року, 17 студентів взяли участь у круглому столі «Права людини в сучасних умовах розбудови громадянського суспільства в Україні», 11 грудня 2020 року, 10 студентів взяли участь у круглому столі «Правове регулювання новорічних та різдвяних свят: національний та міжнародний аспекти», 17 грудня 2020 р. Протягом 2020 р. продовжив своє існування студентський науковий гурток «Виконавче провадження» під керівництвом Сергієнко Н. А. Студент 2 курсу Дмитренко Андрій взяв участь у конкурсі наукового есе до «Тижня права». Студенти 2 курсу Левицька Анастасія та Масляний Богдан під керівництвом Орел Л. В. підготували наукові роботи на Всеукраїнський конкурс наукових робіт. Експертною групою було встановлено, що робота здобувача освіти 3 курсу Чиж Дарії (зараз 4 курс) під керівництвом Орел Л. В. у 2020 році посіла 2 місце в конкурсі наукових робіт (п. 9 запиту експертної групи). Також функціонує Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчени, де одним із напрямів діяльності є науково-дослідницька діяльність в сфері права та міжнародних відносин (<https://fpmv.kubg.edu.ua/diialnist/snt-ta-naukovi-hurtky/631-napriamy-diialnosti-naukovoho-tovarystva.html>). Поєднувати науку та дослідження студенти мають можливість також через написання курсових робіт. Навчальним планом 2019 року передбачено написання двох курсових робіт на вибір з «Конституційного права України», «Цивільного та сімейного права», «Адміністративного права» або з «Цивільного процесуального права», «Господарського та господарського процесуального права», «Кримінального права» (на запит ЕГ надано дві курсові роботи з цивільного та сімейного права на тему: «Відшкодування моральної шкоди через неправомірне рішення суду – здобувач Шульженко А.Г.» та «Службові твори як об'єкти інтелектуальної власності – здобувач Насирова В.В.» (п. 8 запиту експертної групи від 01.04.2021р).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до п. 1.11. «Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_359_25.05.2018.pdf) РПНД розробляються на термін дії навчального плану і повністю оновлюються у випадках: зміни державних стандартів освіти, затвердження нової редакції ОП, внесення змін до навчального плану, впровадження нової навчальної технології. Так, експертною групою було встановлено, що перелік освітніх компонентів практично не оновлювався. З огляду на не оновлений зміст освітніх компонентів, є потреба передбачити періодичність перегляду освітніх компонентів частіше, як правило один раз в рік. Експертною групою на підставі вивчення робочих програм з навчальних дисциплін було встановлено, що науково-педагогічні працівники не оновлюють їх зміст, а зокрема, в робочих навчальних програмах з конституційного права (відсутні питання народовладдя, немає теми щодо унітарності Української держави в системі засад конституційного ладу та), адміністративного права (відсутнє питання щодо принципу верховенства права в адміністративному праві, особливості неурядових організацій як суб'єктів адміністративного права), цивільного процесуального права (відсутні теми присвячені принципам цивільного судочинства, суду, як суб'єкту цивільних процесуальних правовідносин, перегляд за виключними обставинами, застарілою є тема по цивільній юрисдикції, доказах та доказуванню, оскільки немає згадки про електронні докази), кримінального права (відсутні теми Особливої частини КК України), кримінального процесуального права (відсутня тема - повідомлення про підозру, немає перегляду за виключними обставинами, вживаються старі назви судів), цивільного та сімейного права (відсутні питання про договори найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди, найму (оренди) транспортного засобу, договору позики, факторингу), не оновлено теми відповідно до чинного законодавства, не включено теми, які необхідні бакалаврам із Програми вступних випробувань для вступу на ОС «магістр». Також в переважній більшості робочих програмах навчальних дисциплін література, що подана є застарілою, 2016, 2017 років, а зокрема, цивільне процесуальне право, цивільне та сімейне право, кримінальне право, господарське та господарське процесуальне право та інших.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО передбачено Положенням про науково-дослідну лабораторію інтернаціоналізації вищої освіти. Організаційний та інформаційний супровід інтернаціоналізації освіти в КУБГ здійснює НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти (<http://ivo.kubg.edu.ua/>). Крім того, наявна Програма діяльності НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти в КУБГ на 2016-2020 роки (<https://cutt.ly/wvXfqEC>). Потрібно оновити Програму діяльності НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти на 2021 і подальші роки. КУБГ здійснює інтернаціоналізацію за такими напрямками. 1. Діючі договори про міжнародну співпрацю: Вища школа імені Павла Влодковіца у Плоцьку (Польща), Європейський гуманітарний університет (Литва), Вища школа менеджменту в

Барселоні (Іспанія), Католицький університет Іона Павла II (Польща). 2.Участі у міжнародних дослідницьких проєктах: у 2020 р. Kirkland Research Program 2020 наукове дослідження (учасник Нашинець-Наумова А. Ю.). 3. Участі у грантових заявках: у 2019 р. National Endowment for Democracy «Rights Protection in Private Law in Ukraine» (учасники Орел Л. В., Хатнюк Н. С.) 4. Проходження міжнародного навчання/стажування: Орел Л. В., Нашинець-Наумова А. Ю., Хатнюк Н. С., Чернега А. П., Буличева Н. А., Удовенко Ж. В., Сергієнко Н. А. 5.Участі у міжнародних наукових конференціях (прикладі: Нашинець-Наумова А. Ю.: Ogolnopolskiej Konferencji Naukowej “Pracownik nie gęsa, nie ucieknę? Współczesne tendencje na rynku pracy”, 10.03.2019 м. Плоцьк, Польща, Хатнюк Н. С.: I Міжнародна наукова конференція з міждисциплінарних досліджень, 19-21.01.2021 Берлін, Німеччина, XIV Міжнародна науково-практична конференція «Multidisciplinary research», 21-24.12.2020 Більбао, Іспанія). ЕГ відзначає високий рівень інтернаціоналізації викладачів. Рекомендовано запрошувати гостей викладачів із зарубіжних ЗВО до цієї ОП, запроваджувати практику викладання окремих навчальних дисциплін іноземною мовою. Разом з тим, рекомендовано збільшити кількість кредитів ЄКТС на вивчення такої навчальної дисципліни, як «Іноземна мова», що дало б можливість, зокрема, брати участь у міжнародних програмах здобувачами вищої освіти даної ОП. ЗВО створені можливості для інтернаціоналізації студентів, а саме пропонуються різноманітні програми академічної мобільності за програмою Еразмус +, Університет Адама Міцкевича в Познані (Польща), буде оголошений конкурс на осінній семестр 2021 р. для студентів ОП «Право» ОС «бакалавр». Але за ОП, що акредитується, фактично не реалізуються програми обміну для здобувачів вищої освіти, які підтвердили зазначені обставини під час зустрічі. Деякою мірою, за їхніми твердженнями, це пов'язано із карантинними обмеженнями, які діють з березня 2020 року.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивним є той факт, що всі навчально-методичні матеріали (робочі програми навчальних дисциплін, лекції та інші матеріали) розміщуються в системі дистанційного доступу до навчальних матеріалів КУБГ на платформі moodle, що є систематизованим та зручним в користуванні здобувачами вищої освіти. В межах забезпечення дистанційної форми навчання ЗВО підбрано практики використання інформаційно-пошукових систем moodle, яка надає можливість доступу здобувачеві до навчально-методичного забезпечення відповідної ОК та результатів оцінювання власних навчальних здобутків, а також отримання відповідної консультативної допомоги від викладача. Електронізація освітнього процесу за цією ОП, на думку ЕГ, є гарною практикою. Високий рівень інтернаціоналізації викладачів підтверджено договорами про співпрацю, участю у міжнародних дослідницьких проєктах, участі у грантових заявках, проходженням міжнародного стажування, участю у міжнародних конференціях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони та недоліки: Серед здобувачів здійснюється опитування щодо методики викладання та навчання, однак таке опитування узагальнене й не містить конкретики щодо відповідного переліку методів та форм в межах тієї чи іншої навчальної дисципліни за ОП. Не оновлено зміст робочих програм навчальних дисциплін, список використаних джерел. Рекомендації: 1. Деталізувати у опитувальнику здобувачів блок питань, присвячених методам та формам навчання у проєкції на відповідну навчальну дисципліну. 2. Оновити зміст робочих програм навчальних дисциплін на основі сучасних наукових досягнень і практик у сфері права, чинного законодавства, оновити список використаних джерел для вивчення освітніх компонентів. 3. Спростити робочі програми навчальних дисциплін за об'ємом та за змістом.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП «Право» відповідає Критерію 4, проте наявні недоліки, що не є суттєвими, зокрема в частині залучення здобувачів до перегляду форм та методів навчання і викладання через анкетування, за ОП «Право» ОС «бакалавр», практично не оновлено зміст робочих програм навчальних дисциплін.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для

окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється у формі проміжного (опитування, модульна контрольна робота, тестування) підсумкового (іспит, залік) контролів. Практика оцінюється у формі захисту звітів з практики. Атестація здобувачів відбуватиметься у червні 2021 року у формі атестаційного екзамену з галузей права. Форми та строки контрольних заходів, критерії оцінювання здобувачів освіти, регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в - КУБГ) (<https://fzfv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments /ilid/ogolosenia /bkyki.pdf>). (П. 9.3.4. Контроль результатів навчання), уніфікованою Системою оцінювання навчальних досягнень студентів Університету (<https://tinyurl.com/kubg-kh-sond>) та є чіткими і зрозумілими. Система оцінювання та методи контролю також закріплені у робочих програмах навчальних дисциплін, що розміщені на сайті факультету права та міжнародних відносин, кафедри публічного та приватного права (<https://fpmv.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/2016-06-17-09-49-17/navchalno-metodychna-robota/robochi-prohramy-navchalnykh-dystsyplin.html#pravo-pershyi-bakalavrskiy-riven>). За результатами екзаменаційної сесії здобувачів вищої освіти створюється рейтинг їхньої успішності. Проте така інформація на офіційному веб-сайті ЗВО носить загальний характер, без вказівки навчальних дисциплін (https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/Reiityng/2020_2021/pr_2021_%Do%BB%D1%8E%D1%82%Do%B8%Do%B9.pdf). Наявні критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання за ОП. На запит експертної групи, до системи було завантажено ПДФ індивідуальні навчальні плани (п. 12 запиту ЕГ від 01.04.2021 р. - [blob:https://office.naqa.gov.ua/b2b30d1d-cc8e-44c8-9c58-7ad122bb30fb](https://office.naqa.gov.ua/b2b30d1d-cc8e-44c8-9c58-7ad122bb30fb)). Проте, рекомендовано ставити оцінки також і у національній шкалі. В результаті проведеного аналізу експертна група дійшла висновку, що ОП «Право» відповідає цьому підкритерію. Під час спілкування як викладачі, так і студенти підтвердили, що інформація про контрольні заходи та критерії оцінювання окремо доводиться до відома здобувачів під час першого заняття з відповідної дисципліни. Екзамени відбуваються за розкладом (https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/grafiky/2020-2021/Exz_zima-20-21/PRb-21_ex_z.pdf). Проте, рекомендовано збільшити тривалість часу між екзаменами з метою належної підготовки здобувачів до підсумкового контролю. Отже, здобувачі вчасно отримують доступну і чітку інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Водночас наявна процедура моніторингу якості навчання у формі анкетування здобувачів (п. 2 запиту ЕГ від 01.04.2021 р. - [blob:https://office.naqa.gov.ua/22b9527f-cfb8-4375-b9ea-18e7fa5c9388](https://office.naqa.gov.ua/22b9527f-cfb8-4375-b9ea-18e7fa5c9388)) не передбачає можливості для здобувачів висловитися щодо потреби перегляду системи оцінювання їхніх здобутків. На думку експертної групи, форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання дозволяють перевірити досягнення відповідних результатів навчання, тобто є валідними.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачає атестацію здобувачів вищої освіти у формі атестаційного екзамену. ОП «Право» за ОС «бакалавр», що проходить акредитацію передбачає підсумкову атестацію у формі атестаційного екзамену з галузей права з таких дисциплін: «Конституційне право України», «Теорія держави і права», «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство», «Цивільне право», «Цивільне процесуальне право», «Кримінальне право», «Кримінальне процесуальне», «Міжнародне право (Міжнародне публічне право)», «Муніципальне право», «Господарське право», «Господарське процесуальне право» ([blob:https://office.naqa.gov.ua/787fd7f-84dd-405b-a229-545419384ac7](https://office.naqa.gov.ua/787fd7f-84dd-405b-a229-545419384ac7)). Проте, програма атестаційного екзамену потребує оновлення, незважаючи на її затвердження 15 січня 2021 року, оскільки її зміст за галузями права застарілий, тобто нормативні джерела є застарілими, не оновлено іншу літературу для підготовки здобувачів (література в основному станом на 2016 рік). Таким чином, форма атестації здобувачів вищої відповідає Стандарту вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів встановлені Положенням про організацію освітнього процесу в КУБГ (<https://tinyurl.com/kubg-ed-pro>). Такий порядок проведення контрольних заходів, є доступним для всіх учасників освітнього процесу, оскільки розміщений на сайті ЗВО та в електронній системі дистанційного навчання. Під час спілкування з НПП, здобувачами вищої освіти та гарантом ОП було встановлено, що у ЗВО присутня процедура оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Студент, який вважає, що на екзамені викладач оцінив відповідь не об'єктивно, у результаті чого відбулося заниження оцінки, у день оголошення оцінки може подати до навчального відділу апеляцію на ім'я керівника структурного підрозділу. За розпорядженням керівника структурного підрозділу або особи, що його замінює, створюється комісія у складі: екзаменатора, який приймав екзамен, іншого викладача відповідного профілю, завідувача кафедри та заступника керівника з науково-методичної та навчальної роботи. Розгляд апеляції проводиться з метою визначення об'єктивності оцінки, виставленої екзаменатором. Якщо екзамен був письмовий, то розглядається лише письмова робота. Додаткове опитування студента не проводиться. Засідання апеляційної комісії відбувається, як правило, наступного дня після отримання заяви студента. Підсумкова оцінка, виставлена комісією, є остаточною і апеляції та перескладання не

підлягає. Результати контрольних заходів, проведених з використанням комп'ютерної техніки, доступні для проведення апеляції в установлені строки. (Фокус група – зустріч 2 зі здобувачами вищої освіти). Також здобувачі вищої освіти обізнані з тим, що якщо вони одержують під час екзаменаційної сесії незадовільні оцінки (FX), мають право ліквідувати академічну заборгованість у встановлені терміни до початку наступного семестру. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз – викладачу, другий – комісії. Як було з'ясовано ЕГ в результаті аналізу відгуків про ЗВО присутня платна система повторного навчання для студентів, які отримали менше 35 балів. Проте механізм повторного вивчення дисципліни недостатньо врегульований, потребує чіткого встановлення, регламентації, порядку проведення. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів передбачені Положенням про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil2/nakaz_324_07.08.2015.pdf), а також призначенням Даценко Юлію Олександрівну, радника ректора з правових та кадрових питань, згідно з наказом від 07.08.2015 р. № 324 на посаду цієї Уповноваженої особи. Для забезпечення об'єктивності оцінювання у рамках усіх дисциплін ОП може використовуватись комп'ютерне тестування в середовищі Moodle, а також шифрування письмових робіт, коли викладачу невідомо чію роботу він перевіряє.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Задля недопущення порушень академічної доброчесності у ЗВО прийнято Положення про академічну доброчесність в КУБГ (<https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2021/Information/Pologenna.pdf>) та наказом № 57 від 29 січня 2020 року затверджено склад комісії з академічної доброчесності Університету. За словами здобувачів освіти в Університеті популяризується дотримання академічної доброчесності. Вони зазначили, що наукові роботи перевіряються на академічний плагіат за спеціальною програмою, яка розроблена ТОВ «Плагіат» та сервісом “unichек”. Під час спілкування здобувачі підтвердили, що ЗВО веде роз'яснювальну роботу щодо академічної доброчесності. Так, впродовж першого місяця навчання у 2020 р. під час вивчення дисципліни «Я - студент» студенти I курсу ОП «Право» були ознайомлені з етичними принципами та нормами, які стосуються академічної доброчесності (<https://cutt.ly/TzlDSPw>). У структурі Наукового товариства Університету діє Школа академічної доброчесності. Наукове товариство щорічно проводить Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Дослідження молодих вчених: від ідеї до реалізації» одним із напрямів роботи якої – «Наука та освіта: утвердження академічної доброчесності та наукової етики». 19.02.2021 було проведено он-лайн зустріч викладачів зі студентами, на якій, з поміж інших питань, увага була приділена питанням академічної доброчесності (<https://cutt.ly/VzlDBc7>). Крім того, у ЗВО встановлена чітка процедура притягнення до академічної відповідальності. Так до здобувачів вищої освіти може бути застосовано попередження, повторне проходження оцінювання (проміжного та підсумкового контролю), повторне проходження відповідного освітнього компонента ОП, відрахування з Університету, відмова у призначенні академічної стипендії, відмова у наданні позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, зняття дисертації з розгляду спеціалізованою вченою радою Університету незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту. На запит ЕГ (п. 7 від 01.04.2021р.) надано три договори про надання послуг щодо перевірки на плагіат (blob:<https://office.naqa.gov.ua/6cdac92f-08a0-4f13-9831-f6831d5c6d5b>), а також результати перевірки курсових робіт студентів ОП «Право» з навчальної дисципліни «Цивільне та сімейне право» (п. 8 запиту експертної групи від 01.04.2021р. blob:<https://office.naqa.gov.ua/7d2632f1-9df4-41b5-a73a-50927819aee3>). За результатами аналізу п. 5.5 Положення на наукового керівника покладено контроль за дотриманням здобувачами норм академічної доброчесності. Проте, у ньому не визначено відсоток оригінальності тексту, відсоток можливого використання цитат. Порядок надсилання курсових робіт на перевірку в бібліотеку на плагіат також не встановлено у Положенні, про що вказували здобувачі під час зустрічі 2. Отже, процедури та порядок дотримання академічної доброчесності в ЗВО потребують доопрацювання з метою визначення чітких і зрозумілих для всіх правил.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Правила щодо видів, форм, методів та порядку проведення контрольних заходів у КУБГ є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Форма атестації здобувачів вищої відповідає Стандарту вищої освіти. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність. Здобувачі освіти мають доступ до інформації про форми контрольних заходів та критерії оцінювання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони та недоліки: Відсутність оригінальності, встановленого відсотка цитат, недосконалий порядок перевірки курсових робіт на плагіат у Положенні про академічну доброчесність. В рейтингу успішності здобувачів вищої освіти не висвітлено повної інформації на сайті про навчальні дисципліни. Не передбачена можливість участі

здобувачів у перегляді форм та критеріїв їхнього оцінювання. Відсутній чіткий механізм повторного вивчення навчальних дисциплін. Формалізм в оновленні Програми атестаційного екзамену. Рекомендації: 1. Визначити процент оригінальності тексту, відсоток можливого використання цитат, встановити порядок надсилання здобувачами вищої освіти курсових робіт щодо перевірки на плагіат в бібліотеку у Положенні про академічну доброчесність. 2. Вказати повну інформацію на офіційному веб-сайті ЗВО про рейтинг успішності здобувачів вищої освіти, а зокрема, навчальні дисципліни. 3. В анкетуванні здобувачів передбачити можливість їхньої участі у перегляді системи оцінювання. 4. Встановити механізм проходження повторного вивчення дисциплін. 5. Оновити Програму атестаційного екзамену щодо змісту освітніх компонентів на відповідність чинному законодавству.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими. Зокрема, інформація про форми контролю та критерії оцінювання завжди уточнюється викладачами на першому занятті. Рекомендації спрямовані на посилення ОП «Право» ОС «бакалавр», не нівелюють продемонстрованих результатів відповідності вимогам Критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу у цілому засвідчив численну кількість викладачів за науковими ступенями та вченими званнями (5 д. ю. н., 21 к. ю. н.), проте не високий рівень відповідності академічної кваліфікації науково-педагогічних працівників тим освітнім компонентам, які вони викладають на ОП «Право» за ОС «бакалавр». Це підтверджується наявними дипломами про вищу освіту, дипломами про наукові ступені, атестатами про вчене звання (П. 5 від 01.04.2021 р. на запит ЕГ (blob:https://office.naqa.gov.ua/e6c2ebc3-5af7-48a1-b273-c9e2abfb73de), а також інформацією про наукову діяльність викладачів, яка міститься в таблиці № 2 відомостей самооцінювання та П. 6 від 01.04.2021 р. на запит ЕГ blob:https://office.naqa.gov.ua/6a97a597-ac4f-4310-9dfd-3f397b041b88). НПП, які мають, а також ті, які не мають наукового ступеня за відповідною спеціальністю свою академічну кваліфікацію не підтверджують публікаціями по тому освітньому компоненту, що вони викладають на даній ОП, методичними напрацюваннями, або підвищенням кваліфікації, або стажуванням. Так, наприклад: Кравчук В.М. викладає дисципліну «тендерне право», «конкурентне право», проте немає відповідних публікацій по цих навчальних дисциплінах, Паламарчук І.П. немає наукових публікацій по правовому регулюванню житлово-комунальних послуг, трудовому праву, Братко І.В. – викладає міжнародне приватне право, проте немає наукових публікацій саме по цій навчальній дисципліні. Аналогічні невідповідності встановлено у викладачів Буличева Н.А. – інвестиційне право, Резнік Ю.С. – сімейне право (хоча є адвокатом), Хатнюк Н.С. – господарське та господарське процесуальне право, Удовенко Ж.В. – інформаційне право та ІКТ в галузі права, Байталюк О.М. – інформаційне право. Гарант ОП Сергієнко Н.А. викладає навчальні дисципліни адміністративне судочинство, оподаткування та митне право (митне право), ПРФДСГ (банківське право) хоча науковий ступінь отримала за спеціальністю 12.00.03 – цивільне права та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. Відсутні наукові публікації по цих освітніх компонентах, відсутнє стажування або підвищення кваліфікації по них, але наявне Свідоцтво адвоката. По інших НПП, які забезпечують професійні компетентності встановлено академічну та професійну відповідність, а зокрема, Орел Л.В., Власова Г.П., Матвеєв П.С., Баклан О.В., Рудик В.А., Задорожний Ю.А., Тимченко Л.О., Каспрук О.С., Пухтецька А.А. Встановлено академічну відповідність викладачів, які забезпечують загальні компетентності, а зокрема, Галка Ю.М., Браткова О.І. – іноземна мова, Чорній І.В., Іваненко Г.О. – фізичне виховання, Бондар Т.І. – філософські студії (логіка), Додонова В.І. – філософські студії (філософія), Браєвська А.І. – латинська мова (юридична фразеологія). Аналіз цих документів дає підстави стверджувати про академічну невідповідність у деяких викладачів професійних навчальних дисциплін тим освітнім компонентам, які вони забезпечують на ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів здійснюються відповідно до Положення про конкурс на заміщення вакантних посад НПП (<https://tinyurl.com/kubg-contest>). У Звіті про самооцінювання зазначено, що «кандидатури претендентів на посади НПП попередньо обговорюються на відповідних кафедрах. Для оцінювання рівня професійної кваліфікації претендента на посаду НПП кафедра може запропонувати йому провести відкрите заняття, за результатами якого складається відгук. За результатами обговорення складається мотивований висновок про

професійні якості кожного з претендентів. Рішення про рекомендацію/не рекомендацію приймається кафедрою шляхом таємного голосування. Під час конкурсного добору беруться до уваги: наявність відповідної освіти, наукового ступеня, вченого звання; наукова діяльність претендента, публікаційна активність, досвід роботи, рейтинг викладача за результатами щорічного конкурсу «Лідер року», оцінка діяльності викладача здобувачами освіти через опитування «Викладач очима студентів», рівень трудової дисципліни, виконання корпоративного стандарту». ЕГ перевірено зазначену інформацію та встановлено, що дійсно процедури конкурсного добору відбуваються, конкурс є прозорим, дозволяє забезпечити певний рівень їхнього професіоналізму для реалізації даної ОП «Право» ОС «бакалавр». ЕГ надано підтвердження обговорення кандидатур для продовження чи не продовження контракту на засіданні кафедри публічного та приватного права 21 травня 2020 року, протокол № 12, результати голосування та мотивовані висновки по викладачам Байталюк О.М., Гуц Н.Г., Хатнюк Н.С., Косиця О.О., Сергієнко Н.А. (п. 16 на запит ЕГ від 01.04.2021 року, але розміщено в п. 13 [blob:https://office.naqa.gov.ua/74d037fa-24a8-4749-b944-0f6b6c92a1ad](https://office.naqa.gov.ua/74d037fa-24a8-4749-b944-0f6b6c92a1ad)). Кафедра не рекомендувала продовження контракту викладачів Гуц Н.Г. та Косиця О.О. Групою експертів під час зустрічі з фокус групами було встановлено, що викладачі обізнані з процедурою конкурсного добору.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Університет частково та формально залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. На факультеті права та міжнародних відносин створено Раду роботодавців (протокол Вченої ради факультету № 1 від 20.01.2021 р.) на основі Положення про Ради роботодавців Університету <https://cutt.ly/ukaCTZd>. Проте, які пропозиції впроваджено для ОП «Право» в освітньому процесі невідомо та незрозуміло. Роботодавці разом із представниками університету співпрацюють за такими напрямками, як: проходження практик здобувачами вищої освіти (наприклад: адвокатське об'єднання «Гришаков, Власова та партнери», ТзОВ «Юридична компанія Хатнюк і партнери» та інші) (<https://cutt.ly/HzZA1eG>). Під час виробничих практик здобувачі освіти мають можливість безпосередньо взаємодіяти з професіоналами-практиками; практикуючи юристи залучені до реалізації ОП (приклад: майстер-клас «Судова реформа: виклики та реальність», 02.11.2018 р. <https://cutt.ly/pzZFXqW> ; круглий стіл до Всеукраїнського тижня права 2017 р. «Права людини в сучасних умовах розбудови громадянського суспільства», 15.12.2017 р. (<https://cutt.ly/oz8Jtk7>). Проте ЗВО не надано інформації про залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу у 2019, 2020 та 2021 роках; з деякими роботодавцями підписані меморандуми про співпрацю (зокрема, з Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у м. Києві, з Центром надання адміністративних послуг Оболонської районної в м. Києві державної адміністрації). Проте, яка їхня участь в організації освітнього процесу експертній групі залишилось невідомим; виходячи зі Звіту про підсумки роботи експертної комісії з 16.06.2020 року до 24.06.2020 року підтвердження участі роботодавців в підсумковій атестації не знайшло свого відображення (п.4 запити ЕГ від 06.04.2021 року [blob:https://office.naqa.gov.ua/ff4ec4b9-ea33-42af-b764-14161be14a6e](https://office.naqa.gov.ua/ff4ec4b9-ea33-42af-b764-14161be14a6e)); отримання зворотного зв'язку у формі анкетування (наявні анкета для 4 роботодавців (п. 1 на запит ЕГ від 06.04.2021 року [blob:https://office.naqa.gov.ua/20cff019-7e-b9-43d5-a2f5-24813358ca37](https://office.naqa.gov.ua/20cff019-7e-b9-43d5-a2f5-24813358ca37)), із пропозицій про практико орієнтоване навчання визначено виділення для випускного 4 курсу проходження практики без теоретичного навчання протягом цілого семестру; рецензування ОП. Всі рецензії роботодавців не містять зауважень до ОП, що свідчить про дещо формальний підхід до рецензування ОП «Право» (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/3566/view>). На думку ЕГ, в рецензіях мали б міститися не тільки переваги, але й недоліки, конкретні пропозиції по вдосконаленню ОП. ЕГ вважає, що залучення роботодавців до реалізації ОП має відбуватися шляхом чіткого їхнього залучення до моніторингу та перегляду ОП з фіксацією окремими протоколами, висловленими чіткими і конкретними пропозиціями по удосконаленню ОП, а не пропозиціями загального характеру, усуненням формалізму в роботі роботодавців, включення їх до системи внутрішньої забезпечення якості вищої освіти, а також до робочих груп з удосконалення ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час зустрічей експертної групи із здобувачами вищої освіти та НПП було встановлено, що проведення занять за участі професіоналів-практиків на ОП «Право» за ОС «бакалавр» відбувається, але не систематично. Дійсно, серед науково-педагогічних працівників кафедри є професіонали-практики: Хатнюк Н.С., Власова Г.П., Матвеев П.С., Сергієнко Н.А., які є одночасно штатними працівниками. Проте, закладом вищої освіти не надано переконливого підтвердження про залучення до аудиторних занять представників роботодавців. Рекомендовано ще більше залучати професіоналів-практиків як з обов'язкових, так і вибірково освітніх компонентів ОП. На засадах сумісництва працюють викладачі-практики: Калашник О. М. – адвокат, Резнік Ю. С. – адвокат, Каспрук О. С. – адвокат. Для покращення функціонування ОП «Право» є потреба розширити залучення до аудиторних занять представників інших юридичних професій, а не тільки адвокатів, що сприятиме комплексному підходу підготовки правників, а зокрема, суддів - для процесуальних навчальних дисциплін, прокурорів – для кримінально-правових навчальних дисциплін, нотаріусів - для цивільно-правових навчальних дисциплін, представників Центрів безоплатної правової допомоги - для можливостей надання здобувачами правових консультацій громадянам, юридичний компаній - для особливостей ведення юридичного бізнесу в Україні, державних та приватних виконавців - для розуміння практичних аспектів виконання судових рішень в Україні, а також залучати юрисконсультів, арбітражних керуючих, медіаторів, слідчих та практичних працівників інших юридичних професій. До аудиторних занять на ОП було залучено наступних професіоналів-практиків, експертів галузі: кандидат юридичних наук, заслужений юрист України Чернега Р.Т. – Голова Державної служби України з питань праці (<https://cutt.ly/GzZLwEU>), перший заступник Міністра юстиції України Гія Гецадзе, радник міністра юстиції Юлія

Сергєєва, директор Другого Київського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Богдан Кушнір (<https://cutt.ly/PzZZpla>), правозахисник, співзасновник Інституту з прав людини в Україні Богдан Крикливенко, грудень 2018 р. (<https://cutt.ly/fzZGejR>). Проте зазначені залучення мали місце у 2018 році, а рекомендовано запрошувати також і представників роботодавців постійно, системно до аудиторних занять зі студентами.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

На базі університету створено розвинену систему професійного розвитку викладачів. Функціонує ННЦ розвитку персоналу та лідерства (<https://tinyurl.com/kubg-esc-lead>), який організовує навчання викладачів. Є приклади підвищення кваліфікації та стажувань НПП, які вони проходять один раз на 5 років у інших ЗВО, а зокрема, Київський національний університет імені Тараса Шевченка – Нашинець-Наумова А.Ю. Грицяк І.А., Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського – Оловацька Н.О., Київський національний університет технологій та дизайну – Байталюк О.М., ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» - Баклан О.В., Хатнюк Н.С., Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет» - Власова Г.П. та інші ЗВО. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів переважно через підвищення кваліфікації. Більшість науково-педагогічних працівників пройшла таке підвищення кваліфікації, проте воно стосувалося в основному лише загальних компетентностей. ЕГ зауважує на потребі проходження підвищення кваліфікації, яке розвиватиме спеціальні фахові компетентності за професійними освітніми компонентами та підвищення кваліфікації і стажування, які сприятимуть удосконаленню, саме викладацької майстерності. Деякі викладачі з ОП «Право» пройшли міжнародне стажування, а зокрема, Орел Л.В. European University Viadrina Frankfurt (Oder), August 24-October 2 2020, certificate NoLSI-24258-VIA from 02.10.2020, Нашинець-Наумова А.Ю. - науково-педагогічне стажування Вищій школі ім. Павла Влодковіц в Плоцьку (Польща м.Плоцьк). Сертифікат, 12 травня 2019р., Сергієнко Н.А. – міжнародне стажування Jurar Dobrila University of Pula (Croatia), The John Paul II Catholic University of Lublin (Poland) 27.09.-02.10.2020 (Certificate reg.# HR940002.10.2020.), Тимченко Л.О. – пройдено стажування Вищій школі менеджменту Барселони (Іспанія) 27.08.-31.10.2018, Братко І.В. пройдено стажування у Варненському економічному університеті (Болгарія) 15-22.09.2018, Буличева Н.А. – Міжнародне стажування «Єдиний освітній простір Україна-ЄС» Certificate NoHR9405 of 02.10.2020. Відповідно до протоколу засідання кафедри публічного та приватного права від 26 серпня 2020 року обов'язки наставника для новопризначених викладачів виконує Байталюк О.М. – (п. 15 на запит ЕГ від 01.04.2021 року blob:<https://office.naqa.gov.ua/c5995b3b-9030-4c44-99f6-6fc9cb0f25d7>). Дійсно, Сертифікати розміщені в Е-портфолію викладачів (<http://eportfolio.kubg.edu.ua/>). Моніторинг професійного рівня викладачів відбувається за допомогою щорічного рейтингового оцінювання «Лідер року» (<https://cutt.ly/RkwB01W>), яке, на думку ЕГ, створює можливості за для професійного вдосконалення і за потреби може використовуватись для обміну досвідом професійного розвитку викладачів інших ЗВО.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Преміювання науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до Стратегії розвитку Університету (п.2.2) <https://tinyurl.com/kubg-strat>. Система заохочення викладачів регламентується Правилами внутрішнього розпорядку <https://tinyurl.com/kubg-rules>, Положенням про щорічне рейтингове оцінювання професійної діяльності НПП, НП «Лідер року» <https://tinyurl.com/kubg-leader>. Однією із кращих практик про діяльність викладача є електронна система «Е-портфолію» <http://eportfolio.kubg.edu.ua>. Результати рейтингу використовуються для матеріального та морального заохочення працівників. Для працівників КУБГ передбачено наступні види заохочень: оголошення подяки, нагородження грамотою, медаллю Бориса Грінченка, нагрудним знаком «За служіння Університету» відповідно до Положення про відзнаки <https://tinyurl.com/kubg-vidznaku>. Працівники можуть представлятись до відзначення державними і відомчими нагородами. В Університеті діє Положення про преміювання працівників <https://tinyurl.com/kubg-prem>, а також Порядок преміювання працівників за публікації у Scopus та WoS <https://tinyurl.com/kubg-pr-swos>, <https://tinyurl.com/kubg-pr-swos-n>. Щорічно проводиться конкурс на здобуття премії імені Бориса Грінченка, переможці якого нагороджуються дипломами та преміями <https://tinyurl.com/kubg-Grinch>. На зустрічі 6 із сервісними структурними підрозділами була присутня Даценко Ю. О., радник ректора з правових та кадрових питань, яка зазначила, що працівникам щорічно виплачуються матеріальна допомога на оздоровлення, премії за високі показники в рейтингу, а також відшкодування публікацій у виданнях Скопус та Веб оф сайнс. ЕГ відзначає кращою практикою електронну систему «Е-портфолію» та належний рівень преміювання НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. Позитивною практикою в КУБГ за ОП «Право» є належний рівень преміювання НПП, а кращою практикою електронну систему «Е-портфолію» для викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони та недоліки: Відсутність академічної відповідності викладачів за деякими професійними дисциплінами. Не залучено професіоналів-практиків різних юридичних професій до аудиторних занять. Не залучено представників роботодавців до аудиторних занять у 2019, 2020 та 2021 роках. Спрямувати підвищення кваліфікації за професійними компетентностями по освітніх компонентах та на вдосконалення викладацької майстерності. Рекомендації: 1. Посилити академічну відповідність за рахунок наукових публікацій, підвищення кваліфікації та стажування з професійних навчальних дисциплін, а також методичних розробок. 2. Залучити професіоналів-практиків різних юридичних професій до аудиторних занять. 3. Залучити роботодавців до реалізації ОП в аудиторних заняттях. 4. Науково-педагогічними працівниками необхідно спрямувати власне підвищення кваліфікації за спеціальними фаховими компетентностями по освітніх компонентах та на вдосконалення викладацької майстерності.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Загалом ОП «Право» ОС «бакалавр» та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими, оскільки частково наявна академічна невідповідність викладачів освітнім компонентам ОП, проте процедури конкурсного добору відбуваються та є прозорими, розвинення система підвищення кваліфікації, належний рівень преміювання та краща практика рейтингування НПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час здійснення акредитаційної експертизи ЕГ переконалась в наявності достатньої мат. бази для забезпечення освітнього процесу за ОП «Право» в дистанційному форматі за допомогою відеотрансляції. Вхід до університету здійснюється через пропускну систему (турнікети). В корпусі є басейн, де за графіком можуть безкоштовно займатися як здобувачі ОП, так і НПП ЗВО. Продемонстровано спортивні зали із необхідним інвентарем. На даху корпусу знаходиться обладнаний сучасний безпечний спортивний майданчик з тренажерами та спортивним полем. На першому поверсі розташована простора їдальня. Приміщення університету оснащене ліфтами. У ЗВО функціонують комп'ютерні класи з пересувними дошками, є бездротовий доступ до мережі Інтернет. Аудиторії та лекційні зали факультету права та міжнародних відносин розташовані на 6 поверсі корпусу. Більшість аудиторій, оглянутих під час візиту, оснащені проекторами та комп'ютерами. Центри компетентностей укомплектовані комп'ютерною технікою, дошками, проекторами та кондиціонерами. Вважаємо, що необхідно оновити та розширити функціонал таких Центрів саме під їх спеціалізацію, чим забезпечити більшу реалістичність проведення імітаційних практичних занять. У зв'язку з цим експертною групою було встановлено, що Центри компетентностей майже ні чим не відрізняються від аудиторій для проведення лекційних та практичних занять. Також доцільно було б створити Центр криміналістики, у якому здобувачів наочно могли б дізнатися особливості фіксації та збирання слідів кримінальних правопорушень, а також проведення експертиз. У бібліотеці є доступ до мережі Інтернет, комп'ютери, обладнані місця для роботи та відпочинку відвідувачів. Читальна зала розрахована на 30 осіб, для роботи за комп'ютером одночасно можна розмістити 20 осіб. Під час спілкування з завідувачем бібліотеки виявлено, що література закуповується щороку. Останній раз оновлення відбувалося в серпні 2020 року. З 2017 року наявний безкоштовний доступ до баз даних Web of Science, Scopus. Електронне середовище ЗВО розроблене на високому рівні. Здобувачі вищої освіти та НПП мають корпоративні електронні скриньки, що відкриває доступ до всіх електронних ресурсів ЗВО та полегшує комунікацію. В умовах дистанційного навчання освітній процес проходить через платформу Moodle, лекційні та практичні заняття проходять з використанням сервісу Google Meet. Юридична клініка «Астрей» функціонує з 2014 року, в аудиторії був зроблений ремонт, наявна спеціалізована література. Гуртожиток забезпечує комфортні умови для проживання здобувачів вищої освіти. Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти було виявлено, що в умовах пандемії та дистанційного навчання здобувачі, які не працювали мали виїхати з гуртожитку, а плата за проживання поверталася тільки в тому випадку, якщо здобувач написав заяву на тимчасове виселення. Під час онлайн візиту стейкхолдери, НПП, студентське самоврядування, здобувачі вищої освіти висловили задоволеність мат.-тех. і навчально-методичним забезпеченням ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час онлайн-візиту було підтверджено, що ЗВО забезпечує безоплатний та вільний доступ до інфраструктури та електронних ресурсів науково-викладацький склад та здобувачів вищої освіти за ОП «Право». Зокрема, здобувачі освіти можуть безкоштовно звернутися до бібліотеки для тематичного підбору літератури, отримання електронного примірника книги, оформлення списків літератури, перевірки текстів на плагіат. НПП та здобувачі вищої освіти мають безкоштовний доступ до баз даних Scopus, Web of Science та хмарних сервісів Microsoft. Під час спілкування учасники освітнього процесу засвідчили, що мають можливість безперешкодного доступу до басейну, зон відпочинку та навчання в університеті.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час акредитаційної експертизи було підтверджено, що ЗВО забезпечує безпечність освітнього процесу за даною ОП. В ЗВО діє Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_21/pakaz_332_15.05.2018.pdf Вхід до ЗВО здійснюється лише за студентськими для здобувачів та посвідченням для співробітників, що виключає можливість проникнення сторонніх осіб, наявна достатня кількість дезінфікаторів. Під час спілкування з фокус-групами з'ясовано, що в університеті розташований медичний пункт, є можливість звернутися до штатного психолога, який в переважній більшості приймає звернення онлайн. Було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти ОП «Право» користуються «Допомогою психолога онлайн»

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Експертами встановлено, що за даною ОП здійснюється освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка. Здобувачі вищої освіти ОП «Право» засвідчили, що при виникненні питань з організації навчання і викладання можуть звертатися до викладачів, заступника декана, декана, кураторів, ради студентського самоврядування. Здобувачі освіти можуть контактувати з представниками ЗВО особисто або через корпоративні електронні пошти. Питання організаційного характеру вирішуються через органи студентського самоврядування, працівників структурних підрозділів Київського університету імені Бориса Грінченка та адміністрацію ЗВО; на офіційному веб-сайті університету (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/studentam/novini.html>), і на веб-сайті факультету права та міжнародних відносин (<https://fpmv.kubg.edu.ua/>) є розділ «Студентам», у якому можна знайти останні новини, оголошення та розклад занять. Також інформаційна підтримка здійснюється з боку бібліотеки Університету, науково-методичного центру інформаційно-рекламної та профорієнтаційної діяльності; консультативну підтримку забезпечують викладачі під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять, консультацій, роботи у юридичній клініці «Астрея»; соціальною підтримкою здобувачів вищої освіти за ОП займається заступник декана з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи. За необхідності здобувачі мають можливість проживання в гуртожитку, для окремих соціальних категорій здобувачів є можливість вступу або переведення на навчання за кошти регіонального бюджету. Здобувачі освіти можуть безперешкодно, відкрито або на умовах анонімності скористатися послугами «Допомоги психолога онлайн» (<https://il.kubg.edu.ua/struktura/sotsialno-psykholohichna-pidtrymka/sotsialno-psykholohichna-sluzhba/pro-sluzhbu.html>). Окрім цього, для забезпечення соціальної підтримки в ЗВО облаштовано відкритий спортивний майданчик на даху. На запит ЕГ ЗВО надали результати опитування здобувачів освіти щодо рівня задоволеності освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою (відповідь на п.2 запити ЕГ від 01.04.2021). Результати свідчать, що на факультеті права та міжнародних відносин у опитуванні взяло участь 82 особи зі 85 студентів, що склало 96 % опитуваних. Анкетування показало, що здобувачі освіти за ОП «Право» здебільшого задоволені освітньою, організаційною та іншою підтримкою ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО забезпечує достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Правила прийому до Київського університету імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2021/PP/1_PP_2021.pdf) закріплюють можливість проходження вступних випробувань для осіб з особливими освітніми потребами що не суперечить Умовам прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2021 році. Корпус, де здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за ОП «Право» обладнаний пандусами, ліфтами, портативними ліфтами. Під час спілкування з адміністрацією було підтверджено, що для осіб з особливими освітніми потребами функціонує Ресурсний центр підтримки студентів з інвалідністю (<https://cutt.ly/ukrO1ys>). Здобувачі з проблемами зору можуть проходити поточну та підсумкову атестацію в усній формі. Веб-сайт ЗВО (<https://kubg.edu.ua/>) пристосований для осіб з порушенням зору. На даній ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В Університеті діє Положення про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки (<https://cutt.ly/rvoWCYS>) Дане Положення складається з загальних положень; обов'язків співробітників і здобувачів освіти; шляхи повідомлення про дискримінацію, сексуальні домагання, булінг та інші прояви неетичної поведінки; процедури розгляду скарг. Щодо корупційних зловживань ЗВО користується Законом України «Про запобігання корупції». Вважаємо за доцільне створити Положення про запобігання корупційним ризикам, яке врегульовувало б коло таких питань в КУБГ. Під час онлайн-візиту академічний персонал, здобувачі вищої освіти та представники органів студентського самоврядування констатували, що за даною ОП конфліктних ситуацій не було. Але під час аналізу сайту та документів ЗВО (<https://cutt.ly/rvoEeqO>) ЕГ виявила, що 13.01.2020 р. між здобувачем ОП «Право» Довгополим Є. та викладачем кафедри публічного та приватного права Гуц Н.Г. відбувся конфлікт, результатом якого стало застосування сили до Гуц Н.Г. з боку здобувача освіти Довгополого Є. Зі слів здобувачів освіти конфлікт стався через особисту неприязнь і полягав у навмисному заниженні оцінки декільком здобувачам та Довгополому Є, з чим останній не погодився і в грубій формі почав домагатися справедливого оцінювання. Зі слів здобувачів конфлікт було вирішено мирним шляхом, була створена комісія для перевірки роботи Довгополого. Сторони конфлікту прийняли взаємні вибачення. Як санкція за вчинене Гуц Н.Г. було оголошено догану, а Довгополого Є. було виключено зі складу Вченої ради Університету. Наслідком конфлікту стало відрахування Довгополого Є. (зі слів здобувачів освіти та гаранта – за власним бажанням перевівся до іншого ЗВО), а Гуц Н.Г. звільнилася, оскільки в неї закінчився термін дії контракту із ЗВО. ЕГ подала запит (відповідь на п.1 запиту від 05.04.2021) для роз'яснення даної ситуації, оскільки про наявність конфлікту на ОП «Право» ЗВО не повідомляв. Гарант та керівництво ЗВО замовчування конфлікту аргументують тим, що на момент проведення акредитаційної експертизи Довгополий Є. та Гуц Н.Г. не були учасниками освітнього процесу у КУБГ. Разом з тим, така подія відбулася 13 січня 2020 р. саме на ОП «Право» за ОР «Бакалавр» і приховування даного факту від експертної групи є неприйнятним. У зв'язку з цим, ЕГ встановлено факт конфліктної ситуації результатом якої стало те, що студент написав заяву на відрахування з метою переведення до іншого ЗВО, а викладачеві по завершенню контракта не продовжили його. Тому, засади які закріплені в Положенні не в повній мірі регулюють та запобігають виникненню конфліктних ситуацій в ЗВО. Як наслідок, необхідно проводити роз'яснювальну роботу як серед здобувачів вищої освіти так і серед НПП ОП стосовно основних принципів даного Положення та проводити попереджувальні заходи щодо уникнення таких ситуацій. У разі виникнення подібних випадків розглядати їх на засіданнях комісії з етики КУБГ.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Інфраструктура й інформаційні ресурси дають можливість досягти цілей і програмних результатів навчання за ОП «Право». ЗВО належним чином надає освітню, організаційну, консультативну, інформаційну, соціальну підтримку, забезпечує безпечне освітнє середовище для всіх учасників освітнього процесу, в т.ч. безоплатний доступ до всіх ресурсів університету. Корпус ЗВО пристосований для безперешкодного доступу до навчання здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами. Особливої уваги заслуговує обладнаний безпечний спортивний майданчик на даху корпусу ЗВО. Онлайн-спілкування ЕГ з НПП та здобувачами освіти, а також результати анкетування здобувачів освіти (відповідь на п. 2 запиту ЕГ від 01.04.2021) підтвердили повну задоволеність матеріальною базою та освітнім середовищем у ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Під час огляду Центрів компетентностей ЕГ дійшла висновку, що наявної матеріальної бази не достатньо для забезпечення реалістичності проведення практичних занять, адже ЗВО позиціонує ці аудиторії як центри, в яких здобувачі мають набувати практичних навичок, які формують фахівця юридичної галузі. Рекомендуємо доповнити та розширити функціонал Центрів компетентностей – це можуть бути плакати про децентралізацію, структуру ОТГ та ін. для Центру місцевого самоврядування, стаціонарна зона загородження зі скла у Центрі практичної юриспруденції для імітації судового засідання з розгляду кримінальних справ, створення нового Центру, який дозволить підвищити практичний рівень підготовки здобувачів освіти. Рекомендуємо створити локальне положення про недопущення випадків корупції. Недоліком ЕГ вважає приховування факту виникнення конфліктної ситуації між здобувачем вищої освіти та викладачем за даною ОП. Рекомендовано проводити роз'яснювальну роботу як серед здобувачів вищої освіти так і серед НПП ОП стосовно основних принципів Положення про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки та проводити попереджувальні заходи щодо уникнення таких ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ з'ясувала, що матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОП відповідає Критерію 7. Наявна база задовольняє потреби здобувачів вищої освіти щодо цілей і ПРН. Університет забезпечує безкоштовний доступ здобувачам і академічному персоналу до електронних та інформаційних ресурсів. Освітнє середовище пристосоване до сучасних умов та є безпечним. Виявлені недоліки щодо оновлення та розширення функціоналу Центрів компетентностей є несуттєвими та можуть бути усунені найближчим часом. Конфліктна ситуація яка склалася на ОП «Право» за ОР «Бакалавр» є одиничним випадком, а тому необхідно проводити роз'яснювальну роботу як серед здобувачів вищої освіти так і серед НПП ОП стосовно основних принципів щодо уникнення конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх програм https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_206_29.03.2018.pdf. У 2020 році до ОП «Право» були внесені зміни у зв'язку з прийняттям у 2018 році Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня. ЕГ виявлено, що на засіданні кафедри публічного та приватного права Факультету права та міжнародних відносин від 17.09.2020 року (Протокол №2 відповідь на п. 14 запиту ЕГ від 01.04.2021) було ухвалено нову редакцію ОП «Право», затверджена ОП була Вченою радою ЗВО 24.09.2020 р. (Протокол №8 відповідь на п. 14 запиту ЕГ від 01.04.2021), а введена в дію нова редакція була з 01.09.2020 року. Тобто за новою редакцією ОП почали навчатися здобувачі освіти, які вступили на навчання в 2020 році, коли діяла ОП без змін. Під час онлайн-спілкування ЕГ із сервісними структурними підрозділами ЗВО було виявлено, що чітких, нормативно закріплених термінів перегляду та оновлення ОП не існує. В попередній версії ОП було зазначено, що перегляд та оновлення ОП здійснюється раз на 4 роки. Проте, було зазначено, що ЗВО розробляє проєкт Положення про опитування та Порядок перегляду й оновлення ОП. У Розділі 4 Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм зазначені підстави перегляду та оновлення ОП. Рекомендуємо ЗВО дотримуватися послідовності під час перегляду та затвердження ОП, закріпити в Методичних рекомендаціях з розроблення освітніх програм чіткі терміни оновлення ОП. В умовах реформування та внесення змін до законодавства України вважаємо, що перегляд ОП потрібно здійснювати частіше.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами освіти, вони засвідчили, що долучались до перегляду ОП «Право» шляхом проведення онлайн-зустрічі з гарантом ОП, участі у Вчених радах факультету та Університету. Здобувачі освіти не були залучені до засідань кафедри публічного та приватного права (протоколи № 11 від 24.04.2020 р. та № 2 від 17.09.2020), де обговорювалося питання внесення змін до даної ОП. Зміни до ОП «Право» не обговорювалися під час засідань Ради студентського самоврядування Факультету права та міжнародних відносин (<https://fpmv.kubg.edu.ua/pro-fakultet/studentske-samovriadvannia/normatyvni-dokumenty.html#protokoly-zasidan-rady-studentskoho-samovriadvannia-fakultetu>). Думка та інтереси здобувачів освіти були враховані лише шляхом проведення анкетування здобувачів освіти з приводу їх ставлення до заміни екзамену бакалаврським проєктом (Протокол №11 відповідь на п. 14 запиту ЕГ від 01.04.2021). Результати анкетування дали позитивний результат. Здобувачі вищої освіти відмітили, що зауважень, пропозицій не вносили, а підтримали пропозиції, які були озвучені гарантом ОП щодо виключення таких компонентів як «Переддипломна практика» та «Захист бакалаврського проєкту», збільшення годин відведених на виробничу практику та заміна бакалаврського проєкту атестаційним екзаменом. Вважаємо за доцільне посилити інформування здобувачів та врахування їх інтересів при перегляді змісту ОП «Право».

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час онлайн-спілкування ЕГ з роботодавцями було з'ясовано, що вони ознайомилися зі змістом ОП під час особистого спілкування з гарантом ОП «Право». Роботодавці обговорювали необхідність створення комплексної дисципліни, результатом вивчення якої було б скорочення часу адаптації випускника до практичної діяльності;

збільшення часу практики для здобувачів вищої освіти 4 курсу. Під час онлайн-зустрічі один із присутніх чотирьох роботодавців зазначив, що у вересні 2020 року гарантом ОП було проведене анкетування. Проте, незрозуміло, яким чином внутрішня система якості вищої освіти відреагувала на результати анкетувань, які висновки були зроблені і яке відображення вони знайшли при внесенні змін до ОП. Один із роботодавців зазначив, що приймав участь у Школах права, науково-практичних конференціях, інший представник роботодавців зазначив, що залучений до Ради роботодавців факультету. На запит ЕГ ЗВО надав Протокол №11 (відповідь на п. 14 запиту ЕГ від 01.04.2021) із засідання кафедри публічного та приватного права від 24.04.2020 р., в якому йдеться, що було проведено обговорення змін до ОП «Право» з низкою роботодавців, які не зазначили жодних зауважень та пропозицій по ОП, а лише погодилися з тими зауваженнями, які вже були сформовані. Під час спілкування з роботодавцями складається враження про їх низьку обізнаність щодо змісту ОП. ЕГ вважає за доцільне посилити співпрацю з роботодавцями в частині залучення їх до проведення лекцій та практичних занять в Центрах компетентностей, а також залучення їх на засідання кафедри або шляхом започаткування Круглих столів за участю роботодавців, представників НПП та здобувачів вищої освіти.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За даною ОП випуску ще не було, тому інформація про кар'єрний шлях випускників відсутня. В ЗВО функціонує відділ практики та працевлаштування НМЦ стандартизації та якості освіти, який здійснює моніторинг працевлаштування випускників. У квітні-травні 2020 р. НМЦ було проведене опитування здобувачів вищої освіти щодо потреби у сприянні працевлаштуванню за обраним фахом: із 43 здобувачів освіти IV курсу – 20 осіб виявили таку потребу. Для цих здобувачів було проведено серію вебінарів від фахівців Київського міського центру зайнятості. (Відповідь на Запит ЕГ від 06.04.2021 р). Також зазначено, що впродовж 2020-2021 рр. здобувачам було запропоновано 2 вакансії. Випускники спеціальності «Право» зазначили, що вони проходили анкетування з питань працевлаштування. На запит ЕГ про результати анкетування випускників гарант ОП надала скрін результату опитування щодо оновлення ОП «Право» (відповідь на п. 2 запиту ЕГ від 06.04.2021р). Констатуємо, що опитування було проведено в групі месенджеру і носить незрозумілий характер, оскільки його зміст складається з одного питання і трьох варіантів відповідей, без можливості викладення власної думки випускника. Інформації щодо кількості опитаних випускників не зазначено. Також невідомо, для чого було проведено дане опитування і яким чином його результати були враховані при внесенні змін до ОП «Право». На офіційному сайті університету в розділі «Випускникам» є анкета випускника, а також анкета для сприяння працевлаштуванню (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/klub-vipusknikiv/oholoshennia.html>). На запит ЕГ було надано скрини перегляду наявних вакансій, які розміщені на сайті Університету (відповідь на п.3 запиту ЕГ від 01.04.2021р). Констатуємо, що серед поданої інформації вакансій для ОП «Право» не було. Рекомендуємо структурним підрозділам ЗВО, які забезпечують внутрішню систему якості освіти розширити зміст опитувань випускників та проводити аналіз отриманих результатів з подальшим впровадженням їх в освітній процес.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час онлайн-візиту фокус-групи засвідчили, що недоліків під час реалізації ОП виявлено не було, а внесення змін до ОП «Право» пов'язане з прийняттям Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня. ЕГ виявила, що з моменту запровадження ОП у 2017 році вона переглядалася лише раз у зв'язку з прийняттям Стандарту, отже, вимоги ринку праці, зміни законодавства та сучасні дослідження у сфері права до уваги не бралися. У ЗВО системою внутрішнього забезпечення якості вищої освіти опікуються НМЦ стандартизації та якості освіти, НМЦ акредитації та ліцензування. З моменту запровадження ОП (2017 рік) на реалізацію процедур внутрішнього забезпечення якості освіти було проведено анкетування здобувачів освіти «Викладач очима студентів», підвищення кваліфікації викладачів, перегляд та оновлення робочих програм навчальних дисциплін та програм практик. Проте, під час проведення експертизи було виявлено, що РП та програми практик не є оновленими відповідно до чинного законодавства та містять застарілу літературу.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Право» проводиться вперше. Під час онлайн-зустрічей із структурними підрозділами та керівництвом ЗВО було виявлено, що зауваження та рекомендації з акредитацій по інших ОП не беруться до уваги під час проведення освітнього процесу за ОП «Право», оскільки зі слів керівництва ЗВО, кожна ОП є унікальною і з іншими ОП має не досить багато спільного. Тому можливість врахування досвіду з акредитацій інших ОП є, але ж конкретних прикладів наведено не було. Рекомендуємо НМЦ стандартизації та якості освіти, НМЦ акредитації та ліцензування аналізувати та узагальнювати інституційні зауваження та рекомендації з акредитацій інших ОП, а також обговорювати з гарантими результати таких аналізів для удосконалення системи якості освіти у ЗВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Питання якості освіти розглядаються на засіданнях кафедри та вченої ради Факультету, Вченої ради Університету. Керівництво ЗВО повідомили, що вони намагаються реагувати на зауваження та пропозиції від усіх учасників освітнього процесу. Є кілька рівнів опитувань: локальні (структурні підрозділи, кафедри, роботодавці – щодо внесення змін до ОП); загальноуніверситетські (Викладач очима студентів http://rg.kubg.edu.ua/registry/teacher_students_rating). Рекомендуємо ЗВО після проведення опитувань висвітлювати їх результати на офіційному сайті Університету, щоб забезпечити прозорість та відкритість освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО проводить на випускних курсах заходи, які пов'язані з подальшим працевлаштуванням здобувачів вищої освіти. Позитивною практикою є проведення анкетування «Викладач очима студентів», яке стимулює викладачів бути активними, незалежними та подавати матеріал здобувачам в доступній та цікавій формі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

В нормативних документах ЗВО не встановлені чіткі терміни перегляду, оновлення ОП. Зміни до ОП «Право» були затверджені 24.09.2020 року, але здобувачі першого курсу (2020 р.) вже вступали на оновлену ОП. Вважаємо, що порушення послідовності процедур моніторингу ОП є значним недоліком, рекомендуємо ЗВО дотримуватися послідовності під час перегляду та затвердження ОП, закріпити в Методичних рекомендаціях з розроблення освітніх програм чіткі терміни перегляду, зміни та оновлення ОП. Рекомендуємо ЗВО долучати здобувачів вищої освіти до обговорення змін до ОП не лише шляхом проведення опитувань, а й шляхом обговорення ОП на засіданнях Ради студентського самоврядування, започаткування спільних круглих столів (НПП, роботодавці, здобувачі освіти). Вважаємо за доцільне посилити співпрацю з роботодавцями у частині їх участі в освітньому процесі та перегляді ОП. Посилення співпраці дало б можливість отримувати вакансії для здобувачів вищої освіти ОП «Право». Оскільки, перегляд ОП було здійснено вперше у 2020 році у зв'язку з прийняттям Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня, можна зробити висновок, що недоліки ОП (2017 р.) та зауваження і рекомендації з акредитацій інших ОП, вимоги ринку праці не бралися до уваги під час перегляду ОП «Право». Рекомендуємо НМЦ стандартизації та якості освіти, НМЦ акредитації та ліцензування брати до уваги зауваження та рекомендації з акредитацій інших ОП, а також обговорювати їх з гарантантами, проводити заходи для усунення таких недоліків під час майбутніх акредитацій.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

За цим Критерієм поряд із сильними сторонами та позитивними практиками виявлено суттєві недоліки безпосередньо пов'язані з процедурою розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, слабка модель залучення здобувачів освіти до обговорення змін до ОП, недостатній рівень співпраці з роботодавцями, проведення опитувань випускників має незрозумілий характер та жодним чином не враховується під час перегляду ОП, неврахування рекомендацій з акредитацій інших ОП та відсутність висвітлення результатів анкетувань на офіційному сайті ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час онлайн-спілкування ЕГ зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що вони, як учасники освітнього процесу, знають і розуміють свої права та дотримуються своїх обов'язків. Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу є чіткими, доступними та зрозумілими. Основні документи, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу: Статут Київського Університету імені Бориса Грінченка https://kubg.edu.ua/images/stories/regulations/reg_docs/statut_university.pdf; Правила внутрішнього розпорядку https://kubg.edu.ua/images/stories/regulations/reg_docs/pravyla_vn_rozporiadku.pdf; Положення про організацію освітнього процесу https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.2017.pdf ; Положення про академічну доброчесність НПП, НП, ПП та здобувачів вищої освіти https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_39_24.01.2020.pdf ; Кодекс корпоративної культури https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_1/kodeks_korp_kultury.pdf; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_12/polozh_839_22.12.2018.pdf.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному веб-сайті Університету розміщено графік етапів проходження та затвердження змін до ОП «Право», проект навчального плану та проект ОП «Право». Проте, для отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів зазначений інший гарант і його електронна адреса (<https://cutt.ly/3vty2fa>). Під час спілкування з чинним гарантом було з'ясовано, що відбулася заміна гаранта (Наказ від 26.06.2020 р. відповідь на п.7 запиту ЕГ від 06.04.2021р). Під час засідання кафедри (протокол №11 від 24.04.2020 р.) попередній гарант зазначив, що не отримував зауважень та пропозицій від стейкхолдерів щодо змісту ОП «Право» на електронну пошту. Рекомендовано оновити інформацію стосовно гаранта ОП для направлення зауважень та пропозицій по освітній програмі що акредитується.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті університету інформація про оновлену ОП доступна тільки українською мовою, в достатньому обсязі та є зрозумілою https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/fpmv/2018/OP_bak_PR.pdf. Проте, англійська версія ОП не є оновленою https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/fpmv/2018/op_bak_pravo_en.pdf. Зазначена інформація в цілому задовольняє вимоги поінформованості щодо ОП та основних її компонентів. Загалом офіційний сайт ЗВО є достатньо зручним і містить основну інформацію, яка може бути необхідна. Сайт доступний двома мовами: українською та англійською. Є можливість користування сайтом для людей з проблемами зору.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Позитивною практикою є те, що під час онлайн-спілкування ЕГ зі здобувачами освіти вони підтвердили зрозумілість та доступність правил і процедур, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. В Університеті існує достатня нормативна база для забезпечення та дотримання прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Офіційний сайт ЗВО пристосований для осіб з порушеннями зору.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Недоліком є застаріла інформація на офіційному сайті ЗВО щодо гаранта ОП «Право» та не оновлена англійська версія ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Вважаємо недоліки щодо оновлення контактної інформації гаранта та англomовної версії ОП «Право» несуттєвими та такими, що не потребують тривалого часу для виправлення.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	E
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Сокурєнко Олександр Михайлович

Члени експертної групи

Жукевич Ігор Васильович

Музика Вікторія Віталіївна